

متن چکیده فارسی:

چکیده فارسی

عنوان: طراحی مدل آموزش کاهش خطر بلایای طبیعی در ایران

مقدمه: در رویکرد مدرن مدیریت بلایا، تمرکز اقدامات، بیشتر در مرحله پیشگیری، کاهش خطرپذیری و آمادگی در برابر بلایا است، اهمیت آموزش در کاهش خطر بلایا در چندین سند بین المللی، چارچوب ها، کنفرانس ها، و همچنین برنامه های سازمان ملل تاکید شده است. اجرای مستمر آموزش باعث توسعه فرهنگ ایمنی و ایجاد جوامعی با آسیب پذیری کمتر و تاب آوری بیشتر خواهد شد. لذا مطالعه حاضر باهدف طراحی مدل آموزش کاهش خطر بلایای طبیعی برای مردم ایران انجام شد.

روش پژوهش: مطالعه حاضر در سه مرحله انجام گردید. در مرحله اول، مرور نظام مند متون جهت شناسایی مولفه های مدل آموزش کاهش خطر با جستجو در پایگاه های داده های فارسی و انگلیسی انجام شد. در نهایت ۱۵ مقاله مرتبط با موضوع پژوهش یافت شده و با روش تحلیل محتوا مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. مرحله دوم، مطالعه کیفی برای شناخت تجربیات متخصصین و خبرگان در زمینه آموزش کاهش خطر بلایای طبیعی و با روش مصاحبه نیمه ساختاریافته انجام شد. مشارکت کنندگان در این پژوهش ۲۲ نفر و با حداکثر تنوع از نظر سن، جنس، شغل، تحصیلات و سابقه کار بودند. در مرحله سوم مؤلفه های استخراج شده از مرحله کیفی در دو راند دلفی اعتبار سنجی شدند و سپس مدل کاهش خطر بلایای طبیعی طراحی گردید.

یافته ها: در این مطالعه از مرور نظام مند متون، مولفه هایی در ارتباط با سازمان متولی آموزش کاهش خطر؛ سازمان های همکار و پشتیبان؛ نیازسنجی آموزشی؛ برنامه ریزی آموزشی؛ راهکارهای آموزشی؛ محتوای و ابزار آموزشی؛ ضمانت اجرایی آموزش ها؛ راهکارهای حمایت مالی از آموزش و موانع و چالش های آموزش کاهش خطر استخراج گردید. از تحلیل داده ها در مرحله دوم، ۱۳ طبقه شامل موانع و چالشها؛ نقاط قوت؛ ظرفیت ها و فرصت ها؛ سازمان متولی؛ ساختار سازمانی؛ سازمان های همکار و پشتیبان؛ هماهنگی، همکاری و مشارکت سازمان های درگیر؛ نیازسنجی آموزشی؛ راهکارهای آموزشی؛ محتوای و ابزار آموزشی؛ اجرای آموزش ها؛ حمایت مالی و ارزشیابی فعالیت های آموزشی کاهش خطر بلایای طبیعی و ۳۵ زیرطبقه از قبیل موانع سیاست گذاری، زمینه ای، تکنولوژیکی و اجتماعی - فرهنگی؛ نقاط قوت سیاست گذاری، اجتماعی - فرهنگی و سازمانی؛ ظرفیت ها و فرصت های سیاست گذاری، زمینه ای و اجتماعی - فرهنگی؛ سازمان متولی در دنیا و در ایران؛ ساختار سازمانی سازمان متولی و حوزه سلامت؛ سازمان های همکار و پشتیبان بهداشتی درمانی، غیر بهداشتی درمانی و نظامی و انتظامی؛ راهکارهای هماهنگی، همکاری و مشارکت سازمان های درگیر؛ روش های نیازسنجی آموزشی؛ تکنیک های برنامه ریزی آموزشی؛ راهکارهای آموزشی مدیریتی و اجرایی؛ منابع طراحی محتوا، ملاحظات طراحی محتوا و ابزار و انواع ابزار آموزشی؛ ضمانت اجرایی آموزش ها؛ راهکارهای حمایت مالی از آموزش و استراتژی های ارزشیابی فعالیت های آموزشی، در رابطه با آموزش کاهش خطر بلایای طبیعی در کشور شناسایی شد. در آخرین مرحله با استفاده از روش دلفی در دو مرحله با اجماع نظرات خبرگان بیش از ۷۰ درصد، ابعاد مدل پیشنهادی در این پژوهش مورد تأیید قرار گرفت.

نتیجه‌گیری: اهمیت آموزش در کاهش خطر بلایا در برنامه های بین المللی، چارچوب ها، کنفرانس ها، و همچنین در برنامه های سازمان ملل تاکید شده است و از اولویتهای عملیاتی چهارچوب سندای، استفاده از آموزش، دانش و نوآوری برای ایجاد فرهنگ ایمنی و تاب‌آوری در تمام سطوح و تقویت آمادگی در برابر بلایا می باشد. بنابراین لازم است آموزش های کاهش خطر بلایا در تمامی سطوح جامعه اجرا شود تا منجر به افزایش سواد سلامت در حوادث و بلایا یعنی افزایش آگاهی، تغییر نگرش ، ایجاد درک و فهم خطر و ارتقاء مهارتهای برخورد با خطر گردد که در نتیجه منجر به ایجاد فرهنگ پیشگیری، ایمنی و تاب‌آوری در جامعه می گردد.

کلیدواژه: بلایای طبیعی، کاهش خطر، آموزش، مدل